

2201000103010006
EXAMINATION NOVEMBER 2024
BACHELOR OF ARTS (NON-NEP) (THIRD SEMESTER)
HINDI - III (PRATYAYAN KAUSHAL)

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination : **BACHELOR OF ARTS (NON-NEP) (THIRD SEMESTER)**
- b. Name of the Subject : **HINDI - III (PRATYAYAN KAUSHAL)**
- c. Subject Code No : **2201000103010006**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 निम्नलिखित प्रश्नोंके बहुविकल्पसे सही उत्तर लिखें:

10

1 व्यवसायिक पत्र के अंतर्गत कौन आता है?

(A) कारोबार	(B) व्यापार
(C) नौकरी-पेशा	(D) उपर्युक्त सभी

2 भाषाकेमानवीकरणकासम्बंधभाषाकेकिसरूपसे है?

(A) मौखिक	(B) वाचिक
(C) लिखित	(D) उपरोक्तसभी

3 अनुवादकौन-सेगुणहोनाचाहिए?

(A) शुद्धता	(B) सुस्पष्टता
(C) बोधगम्य	(D) उपर्युक्तसभी

4 हिन्दी दिवस किस दिन मनाया जाता है?

(A) 14 सितम्बर	(B) 14 जून
(C) 28 सितम्बर	(D) 10 जुलाई

5 'हिन्दी भाषा के अभाव में हमारा राष्ट्र गूँगा है ।' किसने कहा था?

(A) गांधीजी

(B) सरदार वल्लभभाई

(C) नहरु जी

(D) राजीव गांधी

Q.2 सम्पर्क भाषा के रूप में हिन्दी का स्वरूप और विकास यात्रा का आलेखन कीजिए ।

13

अथवा

संचार भाषा किसे कहते हैं ? श्रव्य माध्यमों की भाषा का परिचय दीजिए ।

Q.3 गौरव ग्रंथ भंडार, शिवाजी रोड, अहमदवाद को विधा प्रकाशन कानपुर से प्राप्त पुस्तकें कमजोर पैकिंग के कारण खराब हो चुकी है, शिकायती पत्र का प्रारूप तैयार कीजिए ।

13

अथवा

राष्ट्रभाषा हिन्दी का महत्व समझाते हुए अपने मित्र को पत्र लिखिए ।

Q.4 (अ) निम्नलिखित विषय पर टिप्पणी लिखिए।

7

1 संक्षेपण तत्व

अथवा

1 संक्षेपण के अंग

(ब) गुजराती से हिन्दी में अनुवाद कीजिए:

7

ભારત સિવાય વિશ્વમાં ભાગ્યે જ એવો કોઈ દેશ હશે જ્યાં કોઈ વિદેશી ભાષાનાં માધ્યમમાં શિક્ષણ આપતું હોય. રાજનીતિક ગુલામીના ફલસ્વરૂપ ભારતીય વિશ્વવિદ્યાલયોમાં અંગ્રેજી ભાષાનો ઉચ્ચ શિક્ષણના માધ્યમના રૂપમાં સ્વીકાર કરવામાં આવેલો. પણ દેશ સ્વતંત્ર થયા બાદ હવે આ અસ્વભાવિક સ્થિતિ વધારે સમય ચાલી શકે નહીં. મહાત્મા ગાંધીજી જેવા નેતાઓએ તો સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામના જમાનામાં જ આ વિદેશી માધ્યમની વિરુદ્ધ અવાજ ઊઠવેલો, આજે દેશના લગભગ બધા શિક્ષણશાસ્ત્રીઓ અને વિચારશીલ સિદ્ધાન્ત એ વાતમાં વિશ્વાસ રાખે છે કે, કોઈ વિદેશી ભાષાને શિક્ષણ નું માધ્યમ બનાવી દેવું સદંતર ખોટું છે.

અથવા

નિરાશ થવું એટલેનાસ્તિક થવું. પરમેશ્વર જેવો સંભાળવવાળો છે. તો તેના પર ભરોશો રાખો. બાળકમાં હિંમત આવે, એટલામાટે તેને આમતેમ છૂટું ફરવા દે છે, પણ પડવાદે ખરી ? બાળકપડતું દેખાશે કે આસ્તેથી આવીને તે તેને ઊંચકી વેશે. ઈશ્વર પણ તમારા તરફ જોયા કરે છે. એ પતંગની દોરી કોઈવાર, તે ખેંચીને પકડે છે, તો કોઈકવાર ઢીલી છોડી દે છે, પણ સુત્ર આખરે તેમના હાથમાં છે, એની ખાત્રી રાખો.

*****END*****